

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tractatus De Institutione Sacerdotum, qui sub Episcopis
animarum curam gerunt, quo ad mores eorum & reliquam
vitam**

Soto, Pedro de

Louanij, 1562

Vltissima Qvaedam Epistola eximij & deuoti doctoris Bonauenturae, quae
est quasi quaeda[m] regula & institutio omnium pie & spiritualiter in
Christo viuere vole[n]tiu[m]. Et distinguitur in 25. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-30247

INCIPIIT VTILISSIMA

QVAEDAM EPISTOLA
eximij & deuoti doctoris Bonauen-
tura, quæ est quasi quædam regula
& institutio omnium pie & spiritua-
liter in Christo viuere volentium. Et
distinguitur in 25. memorialia
vt inferius patebit.

PROLOGVS.

IN Christo suo
dilecto. E. Bon-
nauentura de
balneo regio:
confrater eius
in dño. Qualis-
cunque homi-

ne veteri iam exuto, Christo vi-
uere, & mori mundo. Qm̄ dilecte
mi frater in domino adhuc me
in præsentia tibi posito, mihi in-
stãtissimè supplicasti, vt te ï poste-
rũ aliquib⁹ literis exhortatiõis vi-
sitarẽ. Noui fr̄ q̄ hæc dicẽs ardẽtes
prunas cõgereris sup̄ caput meũ.

Verũ

Veruntamen affectuosè instādo:
duricię meę superbiam supplic
humilitate vicisti, intantum vt
ipse iam promitterē quod opta
bas: quamuis magis dignū foret
hec me à te quidem suscipere, quā
me tibi huiusmodi destinare.
Quia tamen instantia tuę deuo
tionis me compellit stultum fieri
in parte ista, sicut potero qualis
tercunque experiar quod horta
ris. Non tamē tibi alia spiritualia
scribens, nisi ea quę rudia & sim
plicia mihi ipsi colligere propos
nebam, ex quib⁹ iam plurima, be
dilectionem tuam charissime, cū
nullus, sicut experientia certa do
cet, perfectē Deo seruire possit,
nisi dissoluere oīo se procuret à
mūdo: oportet, si sequi volumus
Dñm saluatorem, voci nos pro
phetice obedire, vt scilicet pecca
torum colligationibus dissolu
tis, dissoluamus fasciculos depri
mentes quaten⁹ à terrenis actib⁹
dissoluti, sequamur liberis gressi
bus

bus rede
stolite
Deo, de
implica
qua re cr
excitet d
nis affec
citū per
rerū labo
to rumin
strahend
interrūp
animo g
bulētā q
portunē
affection
cua one
dationis
iliū qui n
quo est a
ctio, & p
rat omne
inquit, cō
ti estis, &
quo indig
bi cōmun
tis vox.
ego refici
gnatio a

bus redemptorē, quia iuxta apo-
stoli testimoniū, nemo militans
Deo, debet se negotijs secularib⁹
implicare. Nunquam ergo de ali-
qua re creata: nisi inquātū nostrū
excitet diuini amoris & dilectio-
nis affectū, cor nostrū esse solli-
citū permittam⁹: quia multiplex
rerū labentiū varietas plus debet
to ruminata: nō solūm animū di-
strahendo: pacatæ mentis gratā
interrūpit quietē, verum etiā in
animo gignendo phantasias, tur-
bulētæ quassationis molestia, im-
portunē impellit eandē, sed poti⁹
affectionis omniū terrenorū sar-
cina onerosa deposita absq; retar-
dationis grauedine curramus ad
illiū qui nos salubriter inuitat, in
quo est animarū opulenta refe-
ctio, & pax summa, quæ exupe-
rat omnē sensum. Venite ad me,
inquit, cōs qui laboratis & onera-
ti estis, & ego reficiā vos. O dñe
quo indiges, quare vocas? quid tibi
cōmune nobiscū? O verē pieta-
tis vox. Venite ad me, inquit, &
ego reficiā vos. O dei nostri di-
gnatio admirabilis. O charitas

Q in

ineffabilis . Quis enim aliquando
fecit talia, quis vnquam audiuit,
quisue cōspexit similia? Ecce in-
uitat inimicos, hortatur reos, alli-
cit ingratos. Venite inquit ad me
omnes: et discite à me. Tollite ius-
gum meum super vos, & inue-
nietis requiem animabus vestris.
O verba dulcia, verba Deifica, et
penetrabiliora omni gladio ancis-
piti, intima præcordiorū eius ces-
rātia, nimiaq; repleta dulcedine,
vsq; ad diuisionē animæ pertinē-
gētia . Expergiscere nūc ō anima
Christiana ad tantæ benignitatis
amorē, dulcedinis tantæ sapore,
& ad tantæ suauitatis odorē. Certe
tē qui ista nō sentit, infirmus est,
alienatus est, iā proximat morti.
Inardesce queso ō anima mea,
pinguesce amore: dulce sapore
nemo te prohibeat intrare, tene-
re, gustare. Quid āplus quærim⁹,
quid vltra expectamus, quid deū
deram⁹ in hac vita? Habem⁹ i Chri-
sto oīa bona . Sed heu ō insania
nostra mirabilis. O infirmitas mi-
serabilis . O vesania detestabilis.
Nā vocamur ad requiē, & sequi-
mur

mur la-
laciunt
promi-
mus m-
sus inf-
uersitas
facti fu-
simulac-
non vic-
dientes
nentes
amarur
vnde n-
corrupt-
fension-
tale inu-
munere
solus po-
lus pro n-
re, qui
nostrum
stra: qu-
qui se n-
imis à t-
dunt.
mentis r-
& videat
sumus, q-
sum igno-
dunt

ando
diuit,
ce in
s, alli
d me
te ius
inues
estris,
ica, et
ancis
uisces
edine,
ertin
anima
itatis
aporē,
E. Cer
us est,
morti.
mea,
apore
tene
erim?
id deū
i Chri
nsania
tas mi
abilis.
sequi
mur

mur laborem : inuitamur ad fo
lacium, & quarimus dolorem:
promittitur gaudium, et appeti
mus moerorem. Mirabilis pro
sus infirmitas, miseraque per
uersitas. Iam omnes insensibiles
facti sumus, & quasi deteriores
simulachris, habentes oculos &
non videntes, aures & non au
dientes, rationem & non discer
nentes, amarum dulce, & dulce
amarum ponentes. O Deus,
vnde nobis tantæ peruersitatis
correptio : vnde nobis tantæ of
fensionis satisfactio? Certè nihil
tale inuenitur in nobis, nisi tuo
munere tribuatur. Tu enim
solus potes nos corrigere: tu so
lus pro nostris delictis satisfacere,
qui solus nostri figmentum
nostrum, salus & redemptio no
stra : qui solùm illis hoc facis,
qui se miseros conspicientes in
imis à te solum releuari confi
dunt. Leuemus ergo ad Deū
mentis nostræ oculos in directo,
& videamus vbi nunc prostrati
sumus, quoniam qui propriū cas
sum ignorat, surgere min⁹ curat.

1170b
Q ji Cognos

Cognoscentes verò clamemus in
fortitudine ad Deū de profundis
vt nobis adiutricē porrigat mi-
sericordiæ suæ manū, quæ abbre-
uiari nunq̄ poterit ad saluādum.
Non queso cōfidentiā amittam⁹
magnā remunerationē habentē.
Adeamus thronum gratiæ eius
cum fiducia, fructum nostrę fidei
reportātes, salutē scilicet anima-
rū nostrarū. Nulla nobis in sit cū-
ctatio: iam enim vita nos vocat,
salus expectat, tribulatio cōpellit
intrare. Quid ergo facimus: qd pi-
gritamus: qd moras cōtrahimus?
Festinemus ingredi in illā regē
iocunditatis eternæ, vbi sunt ma-
gna & inscrutabilia, quorū nō est
numerus. Ascendat queso Hieru-
salem cor nostrū, suspirium⁹ ad pa-
triā nostrā, tendamus sursum ad
matrē nostrā. Introeamus in po-
tentiam Dñi, & intueamur nrm
regē in ea regnantē, & liquecant
in miserationib⁹ eius corda nra.
Agamus illi gratias toto corde,
& defectū nostrę ingratiudinis
nō cōsiderans, suæ nō abstulit a
nobis misericordię pietatē. Desi-
deriū

ergo it

deriū
curre
derio
quidē
sed gr
proph
cōcup
mea d
in oī tē
desider
nrę in
cogitav
memo
fugien
qdē in
tes, pri
infatig
rijs in c
quō ac
deriū e
atē me
quādā
cialibus
Vnt
Sbat
lutis
tionē
possum
tati per

deriū nobis tribuēs ipsius viam
currere mandatorū, quā sine desi-
derio nullus currere potest: quod
quidē munus nō est vilipēdendū,
sed gratiæ reputandum: cū hoc
prophetarū ille eximi⁹ se lafferat
cōcupisse, qui ait: Cōcupiuit aīa
mea desiderare iustificatiōes tuas
in oī tēpore. Sed quia hoc ipsum
desideriū aliquñ nimia tepiditate
nre incurie & negligētie lascēdit,
cogitari. quēdā incitatiōis huius
memorialia annotare, in quibus
fugienda pateāt & sequenda, quæ
qdē in affectu affectuose speculā-
tes, pristino vigore resūptō, tādū
infatigabiliter virtutibus & gra-
tijs in charitate diuina crescām⁹,
quō ad usq; perfectū veniāt desi-
deriū cōlliū æternorū. Ponūtur
autē memorialiū prædictorū pri-
quādā generalia, postmodū spes-
cialibus subsequētib⁹.

Sunt ergo quēdā virtutes pro-
batę in iuuenibus & schalę fa-
lutas, p̄ quas sine dubio ad p̄fe-
ctiōnē virtutū & culmen gloriæ
possunt ascēdere fideliter exerci-
tati per eas: videlicet s̄cta verē

Memori-
alia ge-
neralia.

Q iij

cuna

cundia in cunctis rebus & actib⁹,
scilicet tarditas loquendi, promp-
titudine obediendi, frequentatio
orationis, fugere ocium & disso-
lutiones, purè & frequenter cons-
fiteri, libèter seruire, & infructuo-
sum consortium deuitare. Hæ
namq; sunt margaritæ fulgentes
quæ possessorè suum Deo & an-
gelis faciunt gratiosum. Dum au-
tem ei placuerit, qui te segregas-
uit ex utero matris tuæ, vocauit
que per gratiã suam, vt in te reue-
laret imaginè filij sui, de miserabi-
li seruitute ægyptiaca transfe-
rēs te in libertatem filiorum Dei.
Iamq; in viam noui hominis in-
ceperis pedem ponere, quæ inter
timorè & amorè humilitatis est
semita constituta, tunc per eandē
humilitatis viam ad eminentio-
ra conscendens, poteris te in altio-
ribus exercere: ex quibus certa
memorialia subscribuntur.

*De cons-
cupiscē-
tijijs mor-
tificādis.*

1. Oportet ergo ante omnia te
cupientem vestigia Saluatoris se-
qui, vt spem tuam totam fixam
in domino habeas de omnibus
huius mundi consolationibus pe-
nitens

nitus te
2. Vt
cupisce
stinet h
deas pe
veteri
expurg
vita po
hmōi c
geris, a
gregata
eleuari
3. Vt a
ligation
ra men
4. Vt
tui Chri
persecu
imō si p
cipiens
bus dele
tempo
bulatio
reputan
caminu
præpara
5. Vt
offediff
poscas a

nitus te desperans.

2. Vt ab omnibus vicijs & concupiscentijs malis in quantum sustinet humana cōditio, teipsū studeas penitē emū dare: vt fermēto veteri toti⁹ malitiæ & nequitiae expurgato, ambules in nouitate vitæ post Christū: quia nisi prius hmōi cathenas iniquitatis confrigeris, anima tua in tenebris aggregata, ad coelestia non poterit eleuari.

De vicijs
extirpādis.

3. Vt à teipso dissoluas omnē colligationē extrinsecā, vt sana et pura mente possis Deo colligari.

De collē
gationibus
rese
candis.

4. Vt amore altissimi & sponsi tui Christi omnes mundi huius persecutiones equanimiter feras: imò si possibile est pro voto suscipiens solū in Christi passionibus delecteris: renuensq; omnem temporalem lætitiā in ipsis tribulationibus hilarescas: omnes reputans tibi ad purgationē peccaminum, & lucrum animæ tuæ præparatas.

De tribu
lationibus
cum
patiētia
tolerādis.

5. Vt cū creatorē tuū te sentias offendisse, rationem tibi fieri non possas ab aliqua creatura.

Vt de
nulla re
cōqueras.

Q. iiii

6. Vt ris.

De pau-
pertate
sui ipsi⁹.

6 Vt habeas despectū tuemetip-
sum, cupiens ab oībus despici: ze-
lansq; sacratissimā paupertatem
in oībus quæ ad te spectāt. Aspe-
ritatē, vilitatē, & parcatē habe-
as quantū potes: nō tamē in alijs
requiras, sed potius lætus & gau-
dens de omni cōsolatione frater-
na eis sicut oportet, obsequendo,
& ministrando assistas, oīs cōso-
lationis eos reputās esse dignos,
nisi (quōd absit) ita tibi in aliquo
pateret diuina officina, quæ om-
ni excusatione careret, de qua cō-
patiēdo & timēdo ex intimo
corde doleas quantū potes.

De ho-
noribus
fugiendis

7 Vt omni tempore in timore
stans, blanditias huius seculi, ho-
nores, glorias, vel fauores, aurāsque
vanæ gloriæ quasi mortiferas pe-
stes omnino fugias: toto posse-
stansq; cōtinuō in te ipso, oī hora
habeas te suspectū: quia si tui ipsi⁹
victoriā fueris assecutus, nullus
hostis interius vel exterius tibi
nocebit.

De humi-
litate ye-
ra.

8 Vt amore illius, qui cū sit
Dñs oīm coelestiū, terrestriū, &
infernorū, pro nobis assumpsit
vilissis

vilissim
ciens se
ti, huma
minē re
verissim
in omni
tes sicut
litate m
petuam
nitus ig
9 Vt i
spiritual
est, de m
te in ali
quoquo
aīe tua
te ab ali
10 Vt
poris se
diā pon
lis vider
re, nisi v
eciā dilig
nihil loq
vel nece
ti coactu
animi, &
uiter &
deuitās

viliſſimā ſerui formā, in ea ſubijs
ciens ſe voluntariē hoīm poteſta
ti, humiliando teipſum, oēm ho
minē reputes tuū dominū, & te
veriffimē reputes ſeruum oīm, &
in omnibus circa hoēm te repu
tes ſicut ſeruū. Sic enim trāquil
litatem & pacē cū omnibus per
petuam obtinens, ſcandalum pe
nitus ignorabis.

9 Ut nihil eorum tāgas, quæ te
ſpiritali vtilitate nō tangūt, hoc
eſt, de nulla re cures vel implices
te in aliquo exterius vel interius
quoquo modo, vbi non inuenis
aīę tuæ lucrū, nec in huiusmodi
te ab aliquo implicari permittas.

10 Ut viſui atque omnib⁹ cor
poris ſenſibus omnimodā custo
diā ponas, ita vt nihil prorsus ve
lis videre, vel audire, aut tange
re, niſi vtilia animæ tuæ. Linguā
etiā diligentiffimē reſtringas, vt
nihil loquaris, niſi interrogatus,
vel neceſſitate vel vtilitate euidē
ti coactus. Et tunc cum reuerētia
animi, & timoris dulcedine bre
uiter & ſubmiſſe ſi potes, ſemper
deuitās prolixitatē verborū, eorū

*De pace
anime et
quomodo
habetur.*

*De custo
dia ſenſu
um.*

De solitudine & vigilijs.

De diuino officio.

Quod super omnia habeas in deuotione virginem gloriosam.

occasiones iuxta posse præscindens.

11 Vt gratiam sanctamque solitudinem desideras: omni tempore operationem vigiliarum habeas preciosam, in ipsis semper offerens Deo orationes tuas cum attentione verborum, deuotionis seruire, & humilitate profunda.

12 Vt cum debes diuinum officium celebrare, ita factus in templo quietus obliuiscaris omnium terrenorum, quatenus fixa mente coelestibus insistentibus mysterijs, cum tanta illud deuotione, reuerentia, gaudio ac timore persoluas, quasi inter angelorum agmina constitutus diuino conspectui laudes præsentialiter offeras cum eisdem.

13 Vt gloriosam reginam domini nostri matrem benedictam in summo habeas omni tempore uenerationis affectu: et in cunctis ad eam necessitatibus, periculis, & pressuris, tanquam ad refugium tutissimum te conuertas: ipsius tutelæ præsidium flagitando, eamque in tuam suscipiens aduocatam, deuotissime ac securam tuam ei causam committas, quia mater est misericordie, quotidie studens

des ei spiritum
tiam exhibere
ei acceptam
puritatem
mentem &
seruandam
humilitatem
uestigia
14 Vt
gines &
necessitates
causarum
vnicuique
trem, v
discretum
tius exper
sublimitat
bis, &
probatiss
lustret &
in cunctis
sis habere
solamen
15 Vt
cidie &
confusio
tem, a te
pellens
nus sem

dēs ei specialē & singularē reuerē-
tiā exhibere. Et vt tua deuotio sit
ei accepta, & reuerētia grata: ipsi
puritatē & mūdiciam oī virtute,
mēte & corpore, illibatē in teipso
seruando, toto conatu nitaris,
humilitate & mansuetudine eius
vestigia imitari.

14. Vt vbique mulieres & vir-
gines & iuuenes quoscūq; pręter
necessitatis vel manifestę utilitas
causam deuites. Et vnum
vbicumque fueris, elige tibi pa-
trem, virum quidem sanctum,
discretum, & pium, doctum po-
tius experientia operis, quā
sublimitate sermonis, qui te vere-
bis, & exemplis efñacibus, &
probatīs ad diuinum amorem il-
lustret & inflammet: ad quem
in cunctis necessitatibus tuis pos-
sis habere recursum, & spirituale
solamen.

15. Vt omnem frigiditatem acci-
dię & tristitię, in qua latet via
confusionis, quę ducit ad mor-
tem, à teipso summo studio des-
pellens, interius exteriúsq; seren-
us semper & trāquillus existas:
nulli

*Quomo-
do fugiē-
da sunt
cōsortia
mulierū*

*De fuga
accidię,
et tristis-
tię.*

nulli vilo modo contradicas vel
resistas in aliquo: sed poti⁹ omni
modo, per oia omnibus acquies
scens, dummodo diuine laudi vel
saluti animæ non obsistat.

*Quod de
oibus ha
beas bo
num ex
emplum.*

16. Vt omnes affectiões tuas ac
voluntates conformes diuine vo
luntati. Omnia te edificent, neq
te dedificet aliquid in hoc mun
do, puritatis & innocentie gratia
diuini tibi muneris elargitæ, nec
aliorū plus debito defectib⁹ per
turbatus, iniquitati addendo inis
quitatē, alienis sordibus polluas
ris, ne dum cupis alios de pelago
liberare, deterius ipse corruas in
profundum. Potius igitur omnia
quibus non potes sine detrimento
prodesse operiens charitate be
nigna, illi summæ sapientiæ dere
linquas, quæ nouit bona de ma
lis eligere quibuscunque, sicque
in bonis operibus pariter atque
malis spiritualē domino cōceden
te poteris reperire profectum.

*De custo
dia cor
dis.*

17. Vt cor tuum seruans omni
custodia, solisq; spiritualibus ex
ercitijs deditum, nullæ ibi rerum
visibilium imprimantur concu
piscens

piscentiæ, vt creaturis omnibus
alienum liberè possit vacare om-
nium creatori.

18 Vt imaginem ac similitudinem
maiestatis diuinæ confide-
rans in cunctis hominibus, ita om-
nes diligas intimæ charitatis af-
fectu, omnique & maximè in-
firmorū, & quorumcunque indig-
entium curam geras, dum mo-
do circa spiritualia tibi nō fiat no-
cua distractio, sicut bona mater
diligat atque curat vnicū filium
prædilectum.

19 Vt continuè mentem tuam
ita habeas ordinatam cum Deo,
quod omne op^o tuum atque ex-
ercitium tam mentis quam cor-
poris sit oratio, omniaque serui-
tia, & maximè humilia cū tan-
to facias charitatis seruore, ac si ea
Christo corporaliter exhiberes.
Quod certè debes & potes vera-
citer cogitare, quoniā ipse dixit
in euangelio: Quod vni ex minis-
tris meis fecistis, mihi fecistis.

20 Vt honorem & reuerenti-
am omnibus tam debitam quàm
deuotam sanctissimæ obedientiæ
norz

*De charitate ad
proximos.*

*De orationibus
cum operibus
satis.*

*De obedientia
sanctissimæ
et c.*

normam: nō solum magnis, verū
rūetiā minimis, quasi pupillā stu
deas semper seruare illā. Obe
diens quidē nedum maioribus &
prælatis, verūetiā omnib⁹ te sub
ijciens quibuscūq; abnegādo teip
sum pro Christo. In bonis & in
differētibus semp alteri⁹ studeas
facere voluntatem. In nullo pre
bēs te alicui onerosū, sed poti⁹ in
charitate Christi diligens vniuer
sos, teipsū cōmuniter omnib⁹ gra
tū reddēs. Affabilitates, amicitias
& familiaritates fugias singula
res. Sūm opere caueas ne vnquam
verbo vel facto, vel gestu alicui⁹
rācoris, odij, clamoris, iniurię, tur
bationis, murmurationis, detra
ctionis, scādali, & adulationis. &
quorumcunq; similium aliqua
ratione, vel modo per te vel alio
um causa vel occasio fias.

*Quod
tribulas
tiones et
consolas
tiones oc
culte te
neas.*

21 Vt virtutes vel gratias spi
rituales quas in te vel p te diuina
misericordia opari dignetur, tri
bulatiōes & prelia virtutisq; pro
positū, vel similia ab oib⁹ absco
dere studeas quantū potes. His
tñ exceptis, quę proprio sacerdoti

in prop
tegi, ni
& proba
tilitatis
liū vel d
das tibi p
rari tēp⁹
rationi &
care, vt
tus sis de
22 Vt so
to mētis
re circa t
quasi or
quicquid
ris, et qu
ceris die
to & hor
in memo
te esse ve
cogitans
Hæc au
reuerent
amore, &
ne, nun
maiestat
de amari
postulac
tionis fil

in propria debet accusacione de-
tegi, nisi forte alicui tuo speciali,
& probato amico ea spiritualis v-
tilitatis gratia reuelares, cuius consi-
lium vel doctrinam in huiusmodi crea-
das tibi posse valere, sollicitus sepe fu-
rari tempore ubique, ut possis sollicitus o-
rationi & meditationi sanctae va-
care, ut sedendo solitarius eleua-
tus sis desiderio ad superna.

22 Ut solutus ab omnibus creaturis tam
to mentis conatu desiderijque feruo-
re circa tuum creatorem intendas, ut
quasi omnium inferiorum oblitus
quicquid agas, & ubicunque steteris
ris, et quibuscunque negocijs impli-
ceris die ac nocte, & omni momen-
to & hora Deum semper habeas
in memoria, credens & cogitans
te esse verissime coram eo, & ipsum
cogitans undique te aspicere.

Hac autem cogita cum magna
reuerentia, ac timore pariter &
amore, & cum magna discretio-
ne, nunc ante pedes immensae
maiestatis eius prostratus, coram
de amarissimo peccatorum veniam
postulando. Nunc sacratissime pas-
sionis filij Dei gladio compassio-
nis
coram

*Quod de
um semp
& ubique
habeas in
memoria*

coram eius cruce vulneratus, cū
eo lachrymosus & flebilis appa-
rendo. Nūc totius vitæ illius de-
cursus obliquitati tuæ, velut re-
ctitudinis lineam præponendo.
Nunc inenarrabilia & immensa
Dei beneficia mente pertractans,
gratiarū actionibus insistendo.
Nunc stimulis ipsius amoris ar-
dentissimè punctus, ipsum in cre-
aturis omnibus intuendo. Nunc
potentiam, nunc sapientiam, nūc
bonitatem & clemētiam eius at-
tendens, eum deuotissimè in cun-
ctis operibus suis collaudando.
Nūc desiderio patrię coelestis at-
tractus ad ipsū gemebūdis suspi-
rijs anhelādo. Nūc circa nos visce-
ra inæstimabilis charitatis eius
aspiciens letabunda quadā & ex-
cessiua admiratione corde & ani-
mo in ipso deficiendo. Nunc te
præcipitem: nunc te fugientem:
nunc te ruentem: nunc Deum te
tenentē: subleuantem: retinentē,
& attrahentem. Nunc Deū te in-
gratū per omnia conseruantem
considerans, ineffabilibus diuinæ
mię visceribus tibi patefactis ni-
mio.

mio in e
ferens, t
Nunc ve
dissima.
umq; st
eius, dilig
omnibus
summo
timore a
plex & h
omnibus
uiam m
uisiunt
corde tuo
potes stu
21 Vt se
lans om
hostis fra
angelum
ni tempo
queum te
nostras v
tudine te
nantium
ser: tanta
sancta in
subtilissi
continer
teris liber

mio in eo charitatis ardore te cō
ferens, totū te fletib⁹ resoluendo.
Nunc verò occultissima, profun
dissima, & summè arcana, nimi
umq; stupenda iudicia iustitiæ
eius, diligenter attendens eum in
omnibus fidelis & constans cum
summo amore, ingenti quoque
timore ac tremore discretus, sup
plex & humilis venerando. Præ
omnibus autem continuam &
vivam memoriam ipsius sacra
mentis passionis in animo &
corde tuo ferens: & ei quantum
potes studeas conformari.

2: Vt super custodia tua vigi
lans omni tempore ab antiqui
hostis fraudibus (qui sæpe se in
angelum lucis transfigurans om
ni tempore, omni via homini la
queum tendit & retia, vt animas
nostras valeat captiuare) sollici
tudine te tutissima tuearis: ves
nantium laqueos fugiēs sicut pas
ser: tantæq; puritatis humilitate
sancta in oculis tuis fias, vt ne
subtilissima eius retia te valeant
continere, à quibus sanè tunc po
teris liberari illēsus, cū effectus
fues

*De solici
ta custo
dia sui ip
sus.*

*De pura
cōf. ssiōe
peccato
rum.*

fueris Israel continuè mentalibus
oculis videns Deum, quia nō dor
mitabit neq; dormiet eius custos.
24 Vt tenens indefessum insti
tuti sancti rigorem, sacris ardoris
bus coelestiuū desideriorū succēp
mentis & corporis mūdiciæ pul
chritudinem, innocentia purita
tem, cōscientiaque teneritudinē
conseruās, cura diligētissima ca
ueas ne vnquā tependo in aliquo
resipiscas. Ad quod quidē diligen
tius & purius conseruandū, quot
tidiana discussione septies in die
examines vitam tuam. Sēper autē
vel immediatē post quamlibet
horam Canonicā: considerans &
discutiēs attentissimē qualiter de
hora in horā ambulaueris dignē
corā Deo sine macula in iustitia
semita. Et quia nemo est qui sic
disciplinam & iustitiā obseruet,
vt nihil penitus negligat vel om
mittat, ideo necessariū est, vt ad
poenitentia lauacrū recurrens cū
dolore & gemitu sepius tuz
accusationi insistas. In qua quidē
accusatione seu confelsione, inte
grē, veraciter & purē, sine omni
velas

velamine
cultatione
ordinē om
fectus, sac
Deo debe
us omisiō
ad Deū fec
tiōe, quan
tē, mental
inde defec
stie quoa
misiōes q
dia sēsuū, &
ctionū &
cōfelsionē
satisfactio
delicet de
lūm de ma
cis: et dolē
pam, semp
siones pec
tūcunq; pe
cōiūctē: qu
sentētiā er
litas, i. occa
quæ quide
lectabiles
tum nobis
ctus. Vñ f

velamine excusationis vel occu-
cultationis seu palliationis, per
ordinē omnes tuos retexēdo de-
fectus, sacerdoti proprio tanquā
Deo debes intimare, narrādo pri-
us omissiones quas in his que sūt
ad Deū fecisti, et maximē in ora-
tiōe, quantū ad duplicē eius parte,
mentālē scilicet & vocalē. De-
inde defectus in obseruatione ius-
titie quoad proximū, post com-
missiones quas egisti ex mala custo-
dia sensuū, & sensib⁹ adiacentiū, affe-
ctionū & cogitationū. Hanc autē
cōfessionē semp debet cōtritio et
satisfactio comitari, vt doleas vi-
delicet de omnib⁹ offensis: nō so-
lū de magnis, sed etiā de modis-
cis: et dolēdo cauēas iterare cul-
pam, semper studēs causas et occa-
siones peccati præscindere, quan-
tūcūq; per amorē videātur tibi
cōiūctę: quia tūc iuxta Saluatoris
sentētiā eruend⁹ est oculus scāda-
lis, i. occasiōes peccati vitandę:
quę quidem apparent nobis des-
lectabiles nimium: etiam si mul-
tum nobis displiceant earū effe-
ctus. Vñ fortissimū est in hac pu-
gna

gna bellū: & ideo oportet secun-
dum Dei præceptū esse coecū, sur-
dū, & mutū, & insensibilē ad oīa
in quib⁹ nō inuenit aīa lucrū. Ut
aut̄ diuinorū præceptorū, eiusq;
disciplinæ coelestis obseruantia:
in supradictis & cæteris alijs solli-
citus intendas, ac feruentius accē-
daris: studeas hæc quinque semel
ad minus inter diem & noctem,
affectuosè & morosè omni tem-
pore sincera mente tractare, quā
scilicet sit breuis vita nostra, quā
lubrica via, quā mors incerta,
quæ præmia iustis: quæ supplicia
parantur iniustis, vt nō sit seruitū-
m sine timorē, nec gaudiū sine
tremore.

*Quales
esse debe-
m⁹ in no-
stra res-
putatio-
ne, quā-
uis per-
secti.*

25 Vt cum diuina gratia largie-
nte omnia benefeceris, te seruitū
inutilem & peccatorē recognosca-
ens, omni beneficio Dei reputes
te indignum: semper robustissimam
fidem tenēs, repletus charitate
diuina, fiducia magna, sperās
ab ipso misericordissimo patre
misericordiæ tibi viscera aperiri:
vt dū in fossam profunda humi-
litas firmissima ieceris fidei fun-
damentum

damenta:
parietes
ritatis: dec
tum pietu
tæ spei be
osum: tæ
dispositis
inhabitat
lium anim
esse cum fi
tecū digne
tiam in pr
lio, quous
huius, in c
tria glorio
mortalitat
vultus eiu
cernere m
erit summ
beatitudor
omnium
HOC
as ch
stante
gaueris, te
teris vestri
solicitudi
eius gratiæ
nisi alidu

damenta: erexerisq; lucidissimos
parietes continuę ac feruide cha-
ritatis: decoratos omnium virtu-
tum picturis, tectumq; desidera-
ta spei beatissimę posueris glori-
osum: tãdem dñibus ordinatę
dispositis summus ille cęlestis
inhabitor, dulcisq; hospes fide-
lium animarũ, cuius deliciae sunt
esse cum filiis hominum: tam diu
tecũ dignetur inhabitare per gra-
tiam in præsenti seculo vel exi-
lio, quousque post terminũ vitę
huius, in cęlestis beatitudinis pa-
tria gloriosa stola perpetuę im-
mortalitatis indutus, claritatem
vultus eius cum omnibus sanctis
cernere merearis in iubilo: vbi
erit summa foelicitas, & æterna
beatitudo: finis & complementũ
omnium desideriorũ nostrorũ.

HOC verũtamen adhuc scia-
nter, q; nisi perfecte abne-
gaueris, temetipsum, sequi nõ po-
teris vestigia Saluatoris: & sine
solicitudine continua & labore,
eius gratiã adipisci nequibis. Et
nisi assidue ~~impulsaueris~~ portas
eius,

Conclusio
epistolę
huius

eius, ingredi non poteris ad pacē
mentis. Et nisi te instanter in timore
Dei tenueris, citò domus
tua corruet in profundum. Et si
fideliter & constanter te tenueris,
& exercitatus fueris in prædicatione,
spero in misericordia Saluatoris,
quòd te gratia sua dignum faciet
in præsentis: secumque poteris
gloria in futuro: quod ipse tibi
concedat, qui est trinus & vnus
in secula seculorum benedictus.
A M E N.

HAEC autem charissime
non ideo tibi scripsi, quia te
crederem talibus indigere:
sed quia ante collegeram pro me
ipso: cernensque meam inconstantiam
pronitatem, seu constantiam
paruitatem: cogitavi ea tibi, tanquam
coadiutori fideli communicare: ut
quod mea pusillanimitate negligentiaque
temporis omititur, tua magnanimitate
seruorumque sollicitudine restauretur:
maximè cum te concordem quam
si omnibus votis meis in huiusmodi
simplicioribus plurimum delectari
cognoscam. Quapropter

pter charitatem
rogo charissime
tibi me scripsi
videlicet
ctis, quorum
non videntur
roris: ita pro
rum exercitatio
pare: ut
fructum affert
pectationem
etiam in presentis
suo deuotione
ne repleatur
mino nostro
verbosum
deuotio
mendabitur
& gloria
per
t

pter charissime in Christo hec ea
rogo charitate suscipias, qua illa
tibi me scio affectione misisse, vt
videlicet his omnibus supradia
ctis, quorum quidem disciplina
non videtur esse gaudij, sed me
roris: ita per coelestium studio
rum exercitia, studeas te manci
pare: vt pacatissimum iustitiae
fructum afferant in futuro: & ex
pectationis eius dulcis memoria
etiam in praesenti anima tua gu
stu deuotionis adipe & pinguedi
ne repleatur in Christo Iesu do
mino nostro: cui me aridum &
verbosum potius quam deuotum,
deuotis tuis orationibus com
mendabis. Cui est honor,
& gloria, decus & im
perium, per infinita
secula seculorum.

A M E N.